Nanebevstoupení Páně

Původ materiálu
Michael Erdinger
Pořadí v lekci
54

Téma

Posláním těch, kteří uvěřili v Ježíše Krista, je být jeho svědky ve společnosti. Nestydět se za svou křesťanskou víru a podle ní žít. Tak lidem ukazovat, kdo Ježíš je a jak ovlivňuje lidský život a působí mezi námi, i když tu fyzicky není.

Cíle

- Připomenout, že Ježíšovým nanebevstoupením jeho působení ve světě nekončí.
- Uvědomit si, jak Ježíš bez své fyzické přítomnosti působí ve světě.
- Motivovat děti k vědomí, že nemusí být ani faráři ani učitelé náboženství, aby mohly být těmi, skrze které je Ježíš přítomen.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

Osoby

- Ježíš — po té, co se 40 dní dával poznat, se nyní loučí a naposledy opakuje, jaké je poslání těch, kteří jej následují — zadává úkoly. Ježíšovo loučení není žádné „sbohem“, ale dočasné fyzické odloučení. Ježíš je ten, který zůstává, pokud jej učedníci přijmou.
- Učedníci — je jich nyní jedenáct a jsou zde vyjmenováni. Až po nanebevstoupení je kruh doplněn o Matěje (Sk 1,15–26). Poslušní jak Ježíši, neboť když odejdou z hory, zůstávají až do Letnic doma, jak jim bylo přikázáno, tak i andělu, který je posílá domů.
- Andělé (dva muži) — poslové Boží, kteří člověka „popostrčí“ směrem k Boží vůli. Stejně tak jako andělé u prázdného hrobu vysvětlí situaci a vyšlou ženy zvěstovat, i nyní andělé připomínají, co mají učedníci udělat. Síla okamžiku je pro učedníky tak silná, že potřebují popostrčit.
- Jan Křtitel — zprostředkovaně jako ten, jehož křest vodou byl symbolem touhy „se obrátit“. Změnit svůj dosavadní život, odtrhnout se od hříchu a jít cestou Boží —

nachystat se na to, co přijde. Křest Duchem svatým je událostí, kdy je člověk naplněn Božím Duchem, který už tu je. Nejde o rituál, ale o Boží utvrzení, že je s člověkem. O sílu, která člověka provází při naplňování Kristova odkazu.

- Marie Matka Ježíšova a jeho bratři — učedníci nebyli osamoceni, ale byli s nimi i další Ježíšovi blízcí. Nejednalo se o smuteční setkání po odchodu Ježíše, ale o společnou duchovní chvíli.
- Mrak — nejedná se o osobu, ale přítomnost mraku nebo oblaku značí v Bibli přítomnost Boží.

Místa

- Olivová hora — místo na okraji Jeruzaléma, odkud je nádherný rozhled na široké okolí. Na města, Mrtvé moře i hory. (je pravděpodobné, že při vyslání „býti svědky až na sám konec země“ si zde učedníci mohli uvědomit šíři té země). Je to místo „kde stanou nohy Hospodina, jež přispěchá na pomoc svému lidu“ (Za 14,4). Místo, kam Ježíš často odcházel k meditaci, k nočnímu odpočinku. Na poslední večeři s učedníky, apod.
- Jeruzalém — hlavní město Izraele, místo, kde se udály ty nejdůležitější okamžiky Ježíšova života — odsouzení, smrt, vzkříšení, nanebevstoupení. Svaté město z židovského pohledu. Nakonec i z křesťanského, neboť zde proběhlo seslání Ducha svatého — počátek Kristovy církve. Tato spojitost není náhodná. Mesiáš přišel nejprve vykoupit lid Boží (Izraelský), až po velikonočních událostech se stává Mesiášem všech národů.

Čas

- 40 dní — symbolizuje, že času na setkání se vzkříšeným Kristem bylo dostatek. Čtyřicet symbolizuje, že něčeho bylo „až dost“ (putování Izraelců pouští, Ježíšův půst před pokušením na poušti, Mojžíšův pobyt na Sinaji). Vzkříšený Kristus tu byl dost času na to, aby učedníci pochopili, co se událo a co je jejich úkolem. Dostatek času na to, aby svědectví o jeho vzkříšení bylo nezpochybnitelné.
- Těchto několik dní — konkrétně deset dní uplyne, než nastanou Letnice (nanebevstoupení 40 dní po Velikonocích, Letnice 50 dní po Velikonocích).
- Čas do Kristova druhého příchodu (obnovení království) — tento čas není znám, nemáme zkoumat, kdy bude, ale je zásadní, jak máme ten čas před příchodem naplnit — být svědky Ježíše Krista. A k tomu nám je seslán Duch, aby nás posílil v námi zadaném úkolu. Ježíš odchází, ale Bůh nás nenechává samotné.

Výpovědi

- Byl vzat vzhůru — slavíme nanebevstoupení, ale Ježíš „byl vzat“. Pasivní tvar ukazuje vůli a aktivitu Boží.
- Budete mi svědky až na sám konec země — zásadní vyslání učedníků a Kristových následovníků. Nejde jen o Jeruzalém, ale o celou zemi. Nikdo není vyňat z Boží lásky a z dopadu Kristovy oběti, a každý křesťan má být svědectvím o Boží lásce.
- Co tu stojíte a hledíte k nebi — popostrčení typu: „co tady tak koukáte, běžte a dělejte, co vám řekl“. Nekoukejte do minulosti, ale hleďte vpřed.

Úskalí

Je možné, že děti budou zkoumat, jak Ježíš „odletěl vzhůru“. Slovo vzhůru ilustruje, kam šel — k Bohu. Stejně tak jako Bůh nesedí na obláčku, ani Ježíš neletí v raketě, aby si na ten obláček sedl. Byl přijat k Bohu, tedy tam, kam míříme i my. Pozor na to, že nejde o smutnou událost — byť se to může zdát, ale skutečnost, která potvrzuje Ježíšovo vzkříšení a ukazuje, kam vzkříšení míří.

Poznámky k tématu období

Jde o konec Ježíšova pozemského fyzického působení a zároveň počátek věku církve žijícího z moci Ducha. Tento svátek některé sbory ČCE slaví bohoslužbou přesně 40. den po Velikonocích, tedy ve čtvrtek. Ve většině sborů se tento svátek spojuje s nejbližší nedělí (tedy tou, co je týden před svatodušními svátky).

Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se. Podle Marka a podle Matouše.* Benešov: Eman, 2009. Str. 271–273.

Lane, Leena: *Biblické příběhy a hlavolamy.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. Str. 176–178.

Plzáková, Elen (doplnila Lenka Ridzoňová, upravil Tomáš Trusina): *Evangelium se vydává do světa.* Dostupné z http://goo.gl/VPW2pe.

Brunelli, Robert — Fjodorov, Michail: *Nanebevstoupení Pána Ježíše.* Z knihy *Bible svatá pro děti* . Praha: Euromedia Group — Ikar, 1997. Dostupné z http://goo.gl/AHHZPt.

Dušková Havlíčková, Drahomíra: *Vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího.* http://goo.gl/4CSI7D.

Pro děti

Pro předškolní děti

Už jste se někdy s někým loučili? Kdy naposledy? *(Děti nejspíš budou mluvit o tom, že před odchodem do nedělky s rodiči, nebo ráno s někým, nebo s paní učitelkou ve školce.)* To jsou lidé, se kterými se zase brzy uvidíte. Ale loučili jste se někdy s někým, koho dlouho neuvidíte? *(Kamarád/ka ve školce před prázdninami, příbuzný, který bydlí daleko, kamarád/ka z dovolené s rodiči…)* A jak jste se přitom cítili? Byli jste veselí nebo smutní, nebo vám to bylo jedno?

Pokud jste byli smutní, proč jste byli smutní? *(Protože se mi bude stýskat.)*

Postavte doprostřed stolu nějakou 3D postavu — hliněnou, větší figurku, ale ne konkrétní postavičku (žádnou pohádkovou apod.). Nachystejte si několik provázků (minimálně jeden pro každé dítě, ale může být i víc). Představte si děti, že je to ten člověk, se kterým se loučíte. Kamarád/ka, babička, dědeček… Proč se vám po něm bude stýskat? Protože ho máte rádi, protože jste s ním zažili legraci, protože je hodný, protože vás má rád. *(Třeba děti napadne ještě něco dalšího.) Za každý jeden z těchto důvodů přivažte jeden provázek na postavu a druhý konec dejte některému z dětí do ruky, nebo jen položte před dítě, aby za provázek netahaly. Až bude mít každé dítě alespoň jeden provázek, pak je vyzvěte, aby se za provázek chytily.* Všechny tyto provázky ukazují, že nás s tím člověkem něco váže. Máme s ním společné pouto. Jsme s ním spojeni. Nyní ho vidíme jak očima, myslíme na něj a víme, co nás k němu pojí.

Učedníci Pána Ježíše, když spolu chodili po zemi, tak měli mezi sebou také takové pouto. On je měl rád a oni jeho. Věděli, že jsou pro něj důležití a že na ně Pán Ježíš nikdy nezapomene. Představte si, že ta postavička je Pán Ježíš a vy jste ti jeho učedníci. Pán Ježíš je s Vámi spojen, protože Vás má rád a vy s ním.

Když byl Pán Ježíš vzkříšen, tak odešel pryč, k Pánu Bohu. *Nyní přes postavičku dejte nějakou látku, nebo ji jakkoliv zakryjte, aby nebyla vidět.* Ale ti jeho kamarádi, ti učedníci, kteří s ním po zemi chodili, ti na něho nezapomněli. Stejně tak, jako když váš kamarád/ka odejde, nebo odjede pryč, tak zůstanou ta pouta, i když ho nevidíte. Trochu se nám stýská, ale víme, že je s námi, protože vidíme ty provázky. Tak jako učedníky spojovaly s Ježíšem vzájemná pouta, to že věděli, že je má Pán Ježíš rád, i když ho nevidí, spojuje stejné pouto i nás dnes. Protože ti učedníci říkali všem lidem kolem, že Pán Ježíš je hodný a má nás rád. A někdo to pak napsal do Bible a tak to víme dneska i my. A ten pomyslný provázek můžeme držet i my a Pán Ježíš je tak s námi. On má nás a my máme jeho, i když ho nevidíme. A klidně to můžeme říct i kamarádům.

Na závěr můžete nechat děti nakreslit Ježíše a je, děti kolem něho, jak jsou s ním spojeni těmi provázky.

Pomůcky: postava, nastříhané provázky.

Pro mladší děti

Už se vám někdy stalo, že vás rodiče nechali doma samotné? Přes noc, nebo jen přes den?

A když odcházeli, jistě vám dali nějaké úkoly, jaké? *(Zamknout dům, neotvírat cizím lidem, nakrmit nebo vyvenčit psa, uklidit si v pokoji, napsat úkoly než se vrátí…)* Když odcházeli, řekli, že se vrátí, a vy zatím musíte zůstat sami a být hodní, aby se vám nic nestalo.

Když rodiče někam odchází — na odpoledne, na večer, nebo na celý den, neznamená to, že by se již nevrátili, nebo že by přestalo platit to, co vás učili, to co vám řekli, že (ne)máte dělat. A pokud chcete, aby z vás rodiče měli radost, až se vrátí, nebo pokud chcete, aby se vám nic nestalo, tak děláte stejné věci, jako kdyby tam byli.

A rodiče vás nenechají samotné doma, dokud si nejsou jisti, že se vám nic nestane. Když si myslí, že už víte co (ne)dělat sami doma, když víte, že se zase vrátí, že na vás myslí (třeba vám zatelefonují).

Po tom, co byl Pán Ježíš vzkříšen a potkal se několikrát se svými učedníky a dalšími lidmi, a potom, co už poznal, že učedníci uvěřili, že byl vzkříšen, s nimi naposledy sedí kolem stolu. A říká jim, co mají dělat, až odejde k Bohu do nebe. Sedí spolu na vysoké hoře, nejvyšší, která je v okolí — jmenuje se Olivová hora. Je z ní hezký výhled a je vidět moře, i město Jeruzalém a další města a poušť. A říká jim — tam všude musíte jít, když tady nebudu. A ještě dál, až na konec světa — kde si představujete konec světa? Je to daleko? No a kam všude půjdete, tak se chovejte tak, jako když jsem tady s vámi.

Ale protože je měl rád, tak jim řekl, že na to všechno nebudou sami. Že je Pán Bůh bude provázet. Ježíš bude s nimi, aby mohli dělat všechno to, co se od něj naučili. Bůh je posílí svým Duchem, aby k tomu měli sílu.

Doprostřed stolu nebo na podlahu dejte postavu Ježíše — můžete použít třeba tu z postav pro flanelograf — a mějte nachystané menší podlouhlé papírky. Vysvětlete dětem, že uprostřed je Ježíš a vy jako jeho učedníci sedíte kolem něj. Rozdejte dětem papírky, na které napíší, co všechno Ježíš dělal, učil a co jsme se naučili od něj. (Abychom [ne]dělali — byli na sebe hodní, měli rádi i ty, kteří nás nemají rádi, nenadávali, neubližovali druhým, nelhali, pomáhali druhým, brali ohled na druhé atd…) a tyto papírky postupně hvězdicovitě pokládejte kolem postavy Ježíše.

Tady děti vidíte, co se můžeme od Ježíše naučit. A všude, kde se toto děje, kde jsou na sebe lidi hodní, pomáhají a nejsou zlí jeden na druhého, tam to je takové, jako když tam Ježíš je

s nimi. My máme Ježíše uprostřed. Ale klidně bychom mohli říci, že Ježíše poznáváme a vidíme nebo zažíváme i v těch všech věcech, které tu jsou napsané (*můžete udělat kružnici kolem dokola papírků*). Když Ježíš chodil po této zemi, kam přišel, tam dělal radost tím, jak se choval a co říkal. Když to budeme dělat my, přinášíme také tu radost.

(Nyní postavu Ježíše oddělejte, nebo zakryjte.) Když Ježíš učedníkům zmizel v oblaku, aby šel do nebe k Pánu Bohu, to co nás naučil, co jsme se naučili od něj a co nám přikázal, tady zůstává. A není to tu proto, abychom se na to jen dívali jako překvapení učedníci. Abychom seděli zalezlí v kostele nebo v nedělce a říkali si, jak je škoda, že už tu není, ale abychom byli s kamarády a s ostatními lidmi kolem nás a žili tak, jak se to líbí Pánu Ježíši. Aby v našem životě bylo i to, co je na těch papírkách tady. Protože k tomu nás Pán Bůh posiluje a lidé kolem nás mohou zažívat, co to je být v blízkosti Ježíše, který je takto s lidmi pořád.

Pomůcky: postava Ježíše, nachystané širší proužky papírů, psací potřeby/fixy.

Pro starší děti

Přítomnost Krista mezi námi dnes bychom mohli zobrazit ve dvou rovinách. Jednak jeho bytí skrze naše jednání — Ježíšova etika, a jednak ve čtverém naplňování jeho úkolu.

K první rovině

Přečtete si s dětmi všechny shora uvedené biblické texty. Zeptejte se jich, jaká je jejich hlavní myšlenka *(Ježíš vysílá své učedníky, aby mu byli svědky, aby zvěstovali, aby získávali nové učedníky — křesťany)*. Položte si otázku: „Co to znamená, být Ježíšovým svědkem/učedníkem“ a odpovědi dětí piště na tabuli/na flipchart. *(Konat jeho vůli, nestydět se za to, že věříme v Ježíše, chovat se tak, jak nás učí, věřit tomu co říká, případně konkrétní věci viz mladší děti, apod.)* Společně s dětmi pak vše rozdělte na věci, na které musí člověk být studovaný (třeba farář, nebo učitel nedělní školy), ty podtrhněte červeně, a na ty, které může dělat kdokoliv. Ty podtrhněte zeleně. *(Závěr by měl být takový, že valná většina až všechny by měly být podtržené zeleně.)* Vše, k čemu nás Ježíš vysílá, může dělat každý z nás — učedníkem může být kdokoliv, kdo uvěří a chce. A Bůh v tom člověka nenechává samotného, ale skrze Ducha svatého jej posiluje. Vědomí Boží blízkosti a smysluplnosti našeho konání je člověku posilou.

Ke druhé rovině

Ježíšova přítomnost skrze biblický text a jeho zvěstování — nemlčíme o něm.

Skrze naplňování úkolů křtít.

Skrze vyučování a předávní Ježíšových slov a jeho učení.

Skrze prožívání večeře Páně, vyznání a odpuštění.

K tomuto je dobrá dílna ve 38. lekci přípravky pro nedělní školu 2013/2014 —část „Přesah“ (dostupné na webu Katecheze — http://goo.gl/4CSI7D).

Aktivita pro všechny věkové kategorie

Můžete s dětmi vytvořit „živý obraz“ učedníků s otevřenou pusou hledících do nebe a ten třeba vyfotit a vytisknout a pověsit na nástěnku ve sboru a lidé mohou hádat, co to znamená.

Přesah

Je možné tento příběh využít i jako určitou rekapitulaci toho, co děti vědí o životě a působení a učení Ježíše. Například formou křížovky, kvízu, hádání, co je na obrázku apod.

Liturgie

Písně

Svítá: 364 — *Nové přikázání*; 205 —*Nehleďte vzhůru*; 331 —*To já, ó Pane můj*

Evangelický zpěvník: 353 — *Aj Pán kraluje*

Haleluja Amen: 118 — *Jděte po všem světě* (BTS 86)

Biblický text k zapamatování

...a budete mi svědky v Jeruzalémě, a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země. (Sk 1, 8b)

Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky. (Mt 28,19a)

Modlitba

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi nám ukázal, jak s námi jsi, i když tě nevidíme. Buď s námi, i když se stydíme říkat lidem kolem nás, že v tebe věříme. Dávej nám sílu, abychom se chovali tak, aby ses nemusel stydět za to, že jsi náš kamarád. Amen.

Cílová skupina
Školní
Předškolní
Katechetické cykly

Církevní rok

Biblický odkaz (kat)

Skutky 1,1–14

Matouš 28,19–20

Marek 16,15